

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

TÜRK
POLİSİNİN
MESLEKİ
PROFİLİ

Mehmet KARAKAŞ

AFYON 2003

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

YAYIN NO : 55

İNTERNET ADRESİ

<http://www.aku.edu.tr>

e-posta: basin_hi@aku.edu.tr

©AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

ISBN : 975-7150-68-1

Kasım 2003

AFYON

BASKI :

ÖZBOY MATBAACILIK - AFYON

TEL.: 0.272. 213 03 48

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	III
İÇİNDEKİLER	VII
TABLOLAR LİSTESİ.....	IX
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	X
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XI
GİRİŞ	12
BİRİNCİ BÖLÜM:	15
KURAMSAL ÇERÇEVE	15
MESLEKLER SOSYOLOJİSİ AÇISINDAN POLİSLİK	15
Modern Polis	16
Polisin Toplumsal Yaşamdaki Rolü	19
TÜRK POLİSİ	21
Türk Polis Teşkilatının Tarihçesi	22
Türk Polisinin Toplumsallaşma Süreci.....	27
İKİNCİ BÖLÜM:	29
ARAŞTIRMADA İZLENEN YÖNTEM VE TEKNİKLER.....	29
ARAŞTIRMANIN KONUSU	29
AMACI.....	29
KAPSAMI	30
YÖNTEMİ.....	30
KULLANILAN İSTATİSTİKSEL TEKNİKLER	31
ARAŞTIRMANIN SAYIL TILARI.....	33
TEMEL KAVRAMLAR	33
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:	35
ARAŞTIRMANIN BULGULARI.....	35
DEMOGRAFİK VE SOSYOLOJİK PROFİL	35
Cinsiyet.....	35
Yaş.....	36
Medeni Durum	37
Öğrenim Durumu.....	38
Meslek	40
Ailenin Demografik Yapısı	42
Toplumsal Köken	46
Polis Oluncaya Kadar Yaşadığı Yer.....	47

Çalıştığı Şube	50
Otomobil ve Daire Sahipliği.....	50
Akraba Polisler ve Akrabalık Derecesi	50
Polis Olmada Etkili Olan Faktörler	51
Boş Zaman Değerlendirme Biçimleri.....	54
TÜRK POLİSİNİN MESLEK ALGILAMASI	56
Profesyonellik.....	57
Özveri	59
Otoriterlik	59
Risk Üstlenme	61
İlişkiler Üzerindeki Etkileri.....	61
<i>Psikolojik Tahrip .....</i>	<i>62</i>
<i>Aile Yaşamı Üzerindeki Olumsuz Etkileri .....</i>	<i>62</i>
Mesleğin Saygınlığı.....	63
Problem Çözme	66
Mesleki Dayanışma	67
Toplumsal Huzur	67
Güvenlik Birimleriyle Koordinasyon	68
Çocuklarının Polis Olma İstekleri	70
Polis Ve İnsan Hakları.....	72
Polis ve Rüşvet	75
Polis, Toplum ve Suç.....	77
MESLEKİ SORUNLAR	81
Çalışma Saatleri (Mesai) Sorunu.....	85
Ekonomik Sorunlar.....	86
Siyasete Alet Edilme Sorunu	87
İmaj Sorunu	90
Ast-Üst İlişkileri Sorunu.....	91
Yargılanma Sorunu.....	92
Atama Düzenlemeleri Sorunu	96
Eğitim Sorunu.....	97
Psikolojik Sorunlar	100
SONUÇ.....	102
EKLER.....	114
EK 1: FREKANS TABLOLARI	114
EK-2: ÇAPRAZ TABLOLAR	126
EK-3: ORTALAMALAR (MEAN)	130
EK-4: ANKET SORULARI	132
KAYNAKÇA	136

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Öğrenim Düzeyi.....	39
Tablo 12. Polislik Mesleğinin Seçiminde Etkili Olan Faktörler	52
Tablo 29. Çocuklarının Polis Olma İsteğine Yaklaşımları.....	70
Tablo 39. Türk Polis Teşkilatında Görülen En Önemli Sorunlar.....	81
Tablo 45. Polis Yaptığı İşin Ekonomik Karşılığını Almaktadır.....	86
Tablo 46. Polis Teşkilatı Siyasi Tartışmalara Alet Edilmektedir.....	87
Tablo 47. Mesleki Uygulamalarda Ortaya Çıkan Yargılanmalarda Kişisel Güvenliğe İlişkin Bilgiler Gizlenmektedir	93
Tablo 48. Polis Olmak İçin Uygulanan Eğitim Süresi ve Sistemi Yetersizdir.	98
Tablo 49. Polislik Kişinin Psikolojik Yapısını Zedelemektedir.....	100
Tablo 50. Mesleki Sorunlar Konusunda Polisler Yeterli Psikolojik Danışmanlık Hizmeti Almaktadır.....	101
Tablo 2. Eşinin Öğrenim Düzeyi	114
Tablo 3. Babasının Öğrenim Düzeyi.....	114
Tablo 4. Annesinin Öğrenim Düzeyi	115
Tablo 5. Eşinin Mesleği	115
Tablo 6. Baba Mesleği	115
Tablo 7. Anne Mesleği.....	116
Tablo 8. Çocuk Sayısı	116
Tablo 9. Ailedeki Kişi Sayısı	116
Tablo 10. Çalışılan Şubeler.....	117
Tablo 11. Akraba Polisler	117
Tablo 15. Boş Zaman Değerlendirme Tarzları.....	118
Tablo 16. Polislik Profesyonellik Gerektiren Bir Meslektir.....	118
Tablo 17. Polislik Özveri Gerektiren Bir Meslektir	118
Tablo 18. Polislik Otoriterlik Gerektiren Bir Meslektir.....	119
Tablo 20. Polislik Ciddi Anlamda Risk Üstlenmeyi Gerektirir	119
Tablo 21. Polislik Kişinin Psikolojik Yapısını Tahrip Eden Bir Meslektir.....	119
Tablo 22. Polislik Aile Yaşamını Olumsuz.....	120
Etkileyen Bir Meslektir.	120
Tablo 23. Polislik Toplumda Yeterince Saygınlığı Olmayan Bir Meslektir.	120

Tablo 25. Emniyet Teşkilatı, Türk Toplumundaki Polisiye Sorunları Çözme Konusunda Yetersizdir	120
Tablo 26. Polisler, Diğer Mesleklere Göre Kendi İçerisinde Daha Sıkı Bir Dayanışma İçerisindedir	121
Tablo 27. Polis, Toplumsal Huzurun En Önemli Teminatıdır	121
Tablo 28. Polis Teşkilatı İle Diğer Güvenlik Birimleri Arasında Koordinasyon ve İşbirliği Vardır.....	121
Tablo 31. Polis İnsan Haklarının Teminatıdır	122
Tablo32. İnsan Hakları Savunucuları Polisin Çalışmalarını Zorlaştırmaktadır.....	122
Tablo 33. Polisler Arasında Diğer Mesleklere Göre Rüşvet Alma Daha Yaygındır.....	122
Tablo 34. Polisi Usulsüzlüğe (Rüşvet gibi) Sevk Eden Toplumdur.....	123
Tablo 35. Türk Toplumunda Diğer Toplumlara Göre Suça Daha Eğilimlidir..	123
Tablo 36. Polis Olmasa Herkes Kolaylıkla Suç İşleyebilir	123
Tablo 37. Toplumun Sosyo-Kültürel ve Dini Değerleri Polisin İşini Kolaylaştırmaktadır	124
Tablo 38. Toplumda Bazı Kişilerin Saygınlık ve Prestij Duygusu, Polisin İşini Zorlaştırmaktadır	124
Tablo 41. Türk Polis Teşkilatında Görülenİkinci En Önemli Sorunlar	124
Tablo 43. Türk Polis Teşkilatında GörülenÜçüncü En Önemli Sorunlar ..	125
Tablo 13. Öğrenim Durumlarına Göre Polislik MesleğininSeçiminde Etkili Olan Faktörler.....	126
Tablo 14. Yaşa Göre Polislik Mesleğinin SeçimindeEtkili Olan Faktörler	126
Tablo 19. Polisliği Seçme Nedenlerine Göre Polislik Mesleğinin Otoriterlik Gerektirip Gerektirmediği	127
Tablo 24. Polisliği Seçme Nedenine Göre Polisliğin Toplumda Yeterince Saygın Bir Meslek Olup Olmaması.....	127
Tablo 30. Öğrenim Durumuna Göre Çocuklarının Polis Olma İsteklerine Yaklaşımları	128
Tablo 40. Çalışılan Şubeye Göre Türk Polis TeşkilatındaGörülen En Önemli Sorunlar	128
Tablo 42. Çalışılan Şubeye Göre Türk Polis Teşkilatında Görülen İkinci En Önemli Sorunlar	129
Tablo 44. Çalışılan Şubeye Göre Türk Polis Teşkilatında Görülen Üçüncü En Önemli Sorunlar	129

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Cinsiyet	36
Şekil 2. Yaş	37
Şekil 3. Medeni Durum	38
Şekil 4. Eğitim Durumuna Göre Çocuk Sayısı	43
Şekil 5. Polis Oluncaya Kadar Yaşanılan Yerleşim Birimine Göre Ailedeki Kişi Sayısı.....	45
Şekil 6. Doğum Yeri	46
Şekil 7. Polis Oluncaya Kadar Yaşanılan Yerleşim Birimleri	48
Şekil 8. Doğum Yerine Göre Polis Oluncaya Kadar En Fazla Yaşanılan Yerleşim Birimi	49
Şekil 9. Öğrenim Durumuna Göre Profesyonellik Algılaması.....	58
Şekil 10. Yaşa Göre Polisliğin Toplumda Yeterince Saygın Bir Meslek Olup Olmaması.....	64
Şekil 11. Çalışılan Şubeye Göre Diğer Güvenlik Birimleriyle Koordinasyon	69
Şekil 12. Öğrenim Durumuna Göre İnsan Hakları Savunucuları Polisin Çalışmalarını Zorlaştırmaktadır.....	74
Şekil 13. Yaşa Göre Polisi Rüştüye Sevk Eden Etkenin	77
Toplum Olması.....	77
Şekil 14. Yaşa Göre Toplumun Sosyo-Kültürel ve Dini Değerlerinin Polisin İşini Kolaylaştırması.....	79
Şekil 15. Öğrenim Durumuna Göre Siyasete Alet Edilme Sorunu	89
Şekil 16. Çalışılan Şubeye Göre Siyasete Alet Edilme Sorunu	90
Şekil 17. Öğrenim Durumuna Göre Meslekle İlgili Yargılanmalarda Kişisel Güvenliğe İlişkin Bilgilerin Gizlenmesi.....	94
Şekil 18. Çalışılan Şubeye Göre Meslekle İlgili Yargılanmalarda Kişisel Güvenliğe İlişkin Bilgilerin Gizlenmesi.....	95
Şekil 19. Yaşa Göre Polis Olmak İçin Uygulanan Eğitim Süresi ve Sisteminin Yeterli Olup Olmaması	99

KURAMSAL ÇERÇEVE

Polisin sosyo-demografik özellikleri, meslek algılamaları ve yaşadıkları mesleki sorunlar gibi önemli konularda ortaya çıkan verileri değerlendirirken anlamlı sonuçlara ulaşabilmek için polis kavramı, rolü, işlevi ve tarihsel gelişimiyle ilgili açıklayıcı bir kuramsal çerçeveye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bölümde, uygulama sonucu ortaya çıkan verileri değerlendirirken; yardımcı olması ve uygulamaya teorik çerçeve oluşturması gibi ihtiyaçları karşılayacak kapsamda bir kuramsal çerçeve sunulmaya çalışılmaktadır.

MESLEKLER SOSYOLOJİSİ AÇISINDAN POLİSLİK

İdeal bir toplumsal düzende polise ihtiyaç olmayacağı açıktır. Çünkü böyle bir toplumsal yaşam anlaşma, karşılıklı hoşgörü ve gerçek otoriteye üstünlük tanıma yollarıyla kendi kendini düzenleyerek varlığını devam ettirebilecektir. Daha da önemlisi böyle bir toplumda hiç bir neden, kaba kuvveti veya kuvvet kullanma tehdidini haklı gösteremeyecektir. Ancak insanlık tarihi bu duyguların tek başına toplumsal düzenin devamlılığını sağlayamadığı örneklerle doludur.

İnsandaki iktidar arzusu, başkasının hakkına tecavüz etme ve hiddet gibi duyguların etkisiyle başkasına karşı tehditkâr veya küçük/büyük çapta zarar verecek davranışları beraberinde getirmektedir. Bireyler, toplumsal yaşamın farklı kulvarlarında geliştirdikleri iktidar ilişkileri doğrultusunda zaman zaman sınırlarını aşarak yasallıklarının üzerinde davranışlar ortaya koymuşlardır. Gerek kolektif gerekse bireysel çerçevede ortaya çıkan bu tür sapmaları önlemek amacıyla çeşitli örgütlenmeler geliştirilmiştir. Kamu gücü ve yetkisi kullanan polis teşkilatları da bu çerçevede kurulan bir örgüttür.

İktidar içeren “yetki” soyut bir kavram olarak, ne iyidir ne de kötü. Ancak içeriğine ve kullanılış tarzına göre iyi yada kötü olarak nitelendirilebilir. Gerçekten de, insan ilişkilerinde kuvvetlilerin zayıflar üzerindeki tasarrufları hiçbir zaman eksik olmamıştır. “Yetki zayıfları himaye etme ve destekleme biçiminde kullanılırsa iyi niteliğini, kötü

muamelelerde bulunmak için kullanılırsa kötü niteliğini kazanır. Biyolojik, psikolojik ve sosyolojik unsurları içeren bir yetkiye sahip olan polis, iktidarın güç kullanan temsilcisi olmasından dolayı önemli bir pozisyona sahiptir” (Alderson, 1984: 16-17). Vurgulanan pozisyonuyla polis, farklı biçim ve içeriklerde de olsa hem geleneksel toplumlarda hem de modern toplumlarda sürekli varolan bir toplumsal olgudur. Söz konusu olguyu tanımlayan sözcük genel olarak devlet, yetki ve düzen gibi anlamları çağrıştırmaktadır.

Grekçe “politeia” kavramından türetilen “police” sözcüğü, devlet vatandaşı (government-citizenship) anlamına gelmektedir. (Howard ve Earle 1970: 18). Türkçe’ye “polis” olarak aktarılan sözcüğün anlamları genel olarak Türk polisinin yetki ve görevlerini belirleyen kanunlar çerçevesinde tanımlanmıştır. Buna göre 1937 tarihli 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu, polisi, “silahlı icra ve inzibat kuvveti” olarak tanımlamaktadır. (Emniyet Teşkilatı Kanunu, Madde: 4). 1934 tarihli 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu’na göre polis, “asayiş, amme, şahıs, tasarruf emniyetini koruyup, halkın, can ve malını muhafaza ve ammenin istirahatını temin eder. Yardım isteyenlerle yardıma muhtaç olan çocuk, alil ve acizlere muavenet eder. Kanun ve nizamnamelerinin kendisine verdiği vazifeleri yapar.” Polis, “kamu düzeni ve kamu güvenliğinin sağlanmasından sorumlu olan kişidir. (Polis Vazife Salâhiyet Kanunu, Madde: 1, 2). Diğer bir tanımlamaya göre polis; “siyaset, politika, idare, tedbir, ferasetle hareket etme, ferasetle hareket biçimi” anlamlarına gelmektedir” (Şafak, 1994: 100). Bu anlamda dünyanın en eski ve en yaygın mesleklerinden bir olan polislik, yalnız silah, otorite ve üniformadan ibaret bir görevli değildir. Polislik, her şeyden önce bir insanlık ve uygarlık mesleğidir. Temelinde iyilik etme, koruma, haksızlığı önleme, yol gösterme, yardım etme, insanların özgürce yaşayabilmesinin ve insan hak ve hürriyetlerinin güvencesi olma gibi işlevler vardır. (Bkz. Fındıklı, 2000: 1-2).

Avrupa Konseyi Parlamentosu’nun 1979 tarihli ve 690 sayılı kararıyla polis, temel rolü çerçevesinde şöyle tanımlanmaktadır. “Polis, kendisine verilmiş görevleri, vatandaşlarını ve toplumu, şiddet, mülke zarar verme ve kanunla tanımlanmış diğer haksızlıklara karşı koruyarak, yerine getirmekle yükümlü olan kişidir.” Birleşmiş Milletler Genel Kurulu ise polisi “yasaların uygulanmasından sorumludur” biçiminde tanımlamaktadır. (Alderson, 1984: 194-196).

Modern Polis

Yukarıdaki açıklamalar göstermektedir ki polis, siyasal ve toplumsal düzenin en önemli unsurlarından biridir. Bu özelliğiyle, geleneksel toplumlardaki pozisyonunu sanayileşmeyle birlikte daha da güçlendirmiştir.

Çünkü örgütlenmiş bir çalışma biçimi olarak sanayileşme, ekonomik yapının yanında siyasal ve toplumsal yapıları da etkisi altına almıştır. Karmaşık ilişkilerin ve heterojen yapının egemen olduğu sanayi toplumlarının önemli bir olgusu olan kentleşme süreciyle birlikte, kentlerde ihtiyaçlar karşısında yeni düzenlenmeler ve örgütlenmeler ortaya çıkmıştır. Kentlerdeki yeni siyasal ve toplumsal gelişmeler polise olan ihtiyacı önemli ölçüde artırmıştır.

Kentleşmeyle birlikte polise olan ihtiyacın artması, polisleri siyasal ve toplumsal düzenin en dikkat çeken temsilcileri olarak modern kent yaşamının bilinen bir unsuru haline getirmiştir. “İnsanların yaşamlarıyla doğrudan ilişkili olan diğer kurumlar gibi polis de günümüzdeki biçimiyle sanayi devrimiyle birlikte gelişen toplumsal disiplin ve direnç süreci olarak farklılaşan şartların bir ürünüdür” (Miller, 1983: 72). Polis üzerine çalışma yapan araştırmacılar, genel olarak modern polisin doğuşuyla kapitalist ekonomik sistemin gelişimi arasında bir bağ olduğunu ileri sürmektedirler. Belirli suçların artması ve kamu düzeninin bozulması ekonomik yapıdaki gelişmelerle açıklanmaktadır. Sanayileşmeyle birlikte ortaya çıkan kapitalist ekonomik anlayış, sınıflar arası eşitsizliklere yol açarak mal ve zenginliğe karşı işlenen suçların artmasına neden olmuştur. Bu durum polisin yeni bir anlayışla yeniden örgütlenmesini zorunlu hale getirmiştir.

Sözü edilen gelişmeler, modern polisin ortaya çıkışını açıklayan baskın yaklaşım, önemlidir ancak tek açıklama değildir. Çünkü Conley (1989:439-442), modern polisin ortaya çıkışını açıklayan dört farklı yaklaşımın olduğunu belirtmektedir. Modern polisin ortaya çıkışını açıklayan birinci yaklaşıma göre, “suç sayısı ve düzeyi daha önce görülmemiş bir biçimde artarak, mevcut sistem, kentleşme ve endüstrileşme gelişmelerine yanıt vermekte yetersiz kaldı ve yeni bir güvenlik sistemine ihtiyaç duyuldu.” İkinci yaklaşıma göre, “19. yüzyıl başlarında meydana gelen isyanlar, nüfusta bir endişe ve korku yarattı ve bu isyanları bastırabilecek alternatif arayışlar girildi.” Üçüncü yaklaşıma göre, “seçkinler, giderek sayıları artan ve kendilerine tehdit oluşturan yoksul göçmenlerden kortular ve yeni düzenlemelere gitmek durumunda kaldılar.” Dördüncü yaklaşıma göre ise “polis, kent yönetiminin değişen istekleri karşılamak için kurduğu kentsel idari birimlerden sadece bir tanesidir.”

Bütün bu açıklamalar, işlevlerine göre “modern polis” olgusunun, 19. yüzyılın başlarında (erken modern dönemde) kurulmuş olan modern polis ve günümüzün (geç modern dönemin) polisi olmak üzere iki temel çerçevede değerlendirilmesi imkanı vermektedir. Walker (1977: 31) modern polis kavramını, “çeşitli suçları önlemek için sürekli çalışmayı gerektiren kanunları uygulama sistemi” olarak açıklamaktadır. Güvenlik hizmetlerinin dünyadaki örneklerine bakıldığında, Erken modern dönemin özelliklerini taşıyan modern polis teşkilatı olarak kabul edilen ilk çaba İngiltere’nin Londra şehrinde 1820’li yıllarda ortaya konulmuştur. Bu gelişme ile birlikte

- ALBERT, J., REISS, Jr. ve BORDUA, D. J. (1967), "Environment and Organization: A Perspective on the Police", , David J. Bordua (Ed), *The Police: Six Sociological Essays*, London, Jonh Wiley and Sansine.
- ✓ ALDERSON, M. J., (1984), *İnsan Hakları ve Polis*, (Çev. İhsan Kuntbay), Ankara, TODAİE Yayınları.
- ARSLAN, Zühtü, (2001), "Bilgiden Bilince İnsan Hakları Eğitimi", 21. *Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, Ankara.
- ✓ AYDIN, Ahmet, (1997), *Police Organization and Legitimacy*, Avebury A. P. L., Aldershot.
- AYTAÇ, Ömer, (2001), "Polis Adaylarının Mesleğe Yönelme Eğilimlerinde Toplumsal Köken Faktörünün Rolü: Elazığ Zülfü Açar Polis Okulu Örneği", 21. *Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, Ankara.
- BALCIOĞLU, İbrahim, (2000), (Ed.) "Kültürün Saldırganlıkla Bağlantısı", *Biyolojik, Sosyolojik, Psikolojik Açıdan Şiddet*, İstanbul, Yüce Yayınları.
- ✓ BAYLEY, David H. ve BITTNER Egon, (1989), "Learning the Skills of Policing" Roger G. Dunham ve Geoffrey P. Alpert, (Ed), *Critical Issues in Policing*, Illinois, Waveland Press Inc.
- BELKİN G. S., GOODMAN N., (1980), *Mariage, Family and Intimate Relationship*, Chicago, Rand McNally College Publishing Company.
- BERKMAN, Ümit, (1983), *Az gelişmiş Ülkelerde Kamu Yönetiminde Yolsuzluk ve Rüşvet*, Ankara, TODAİE Yayınları.
- CERRAH, İbrahim, (2000), "Sosyal Yapı ve Polis Alt Kültürü", *Yirmibirinci Yüzyılda Polis: Temel Sorunlar-Çağdaş Yaklaşımlar*, (der) İ. Cerrah ve E. Semiz, Ankara, Sibel Matbaası.
- CERRAH, İbrahim, (2001), "Meslek Etiğinin Polis Eğitimindeki Yeri ve Önemi", 21. *Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, Ankara.
- CİRHİNLİOĞLU, Zafer, (1996), (Der.), *Meslekler ve Sosyoloji*, Ankara, Gündoğan Yayınları.
- CONLEY, J. A., (1989), "The Police in Urban America 1860-1920" W. G. Bailey (ed.) *The Encyclopaedia of Police Science*. London, Garland Publishing, Inc.

- ÇAĞLAR, Ali, (1999), "Polis ve Polisliğin Ortaya Çıkışı", *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt:1, Sayı: 4.
- ÇAĞLAR, Ali, (2000), "Türk Polisi'nde Sosyalleşme ve Polis Kültürü", *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 7-8.
- ✓DEMİR, Hamdi, (1984), *Türk Polis Örgütünün Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Sorunları*, Ankara, TODAİE, Uzmanlık Tezi.
- DILLON, M. C., (1974), "What Are the Police For?", VIANO, Emilio C. ve REIMAN, J. H., (Ed), *The Policeman in Society*, London, D. C. Heat and Company.
- DONELLY, Jack, (1995), *Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları*, (Çev. Mustafa Erdoğan, Levent Korkut), Ankara, Yetkin Yayınları.
- EMNİYET Teşkilatı Kanunu, *Madde: 4*, (1937 Tarihli 3201 Sayılı Kanun).
- FICHTER, Joseph, (1996), *Sosyoloji Nedir?*, Çev. Nilgün Çelebi, Ankara, Attila Kitabevi.
- FINDIKLI, Remzi, (1995), "Güvenlik Hizmetlerinin Etkinliği Açısından Polis-Halk İlişkilerinin Anlam ve Önemi" *I. Polis Halk İşbirliği Sempozyumu*, Ankara, Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi.
- FINDIKLI, Remzi, (2000), "Polislik Mesleğinin Özellikleri ve Mesleki Kimlik Olgusu", *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 5-6.
- ✓FINDIKLI, Remzi, (2001), "Polis Eğitiminin Sorunları", *21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, Ankara.
- GINZBERG, Eli, (1951), *Occupational Choice: An Approach to a General Theory*, New York, Columbia University Press.
- GOODE, William, (1996), "Topluluk İçinde Topluluk: Meslekler", , Zafer Cihirlioğlu, (der. ve çev.) *Meslekler ve Sosyoloji*, Ankara, Gündoğan Yayınları.
- GÖKÇE, Birsen, (1999), *Toplumsal Bilimlerde Araştırma*, 3. Baskı, Ankara, Savaş Yayınevi.
- ✓GÜLTEKİN, Recep ve ÖZCAN, Yusuf Ziya, (1999), "Türkiye'de Polis ve Politika İlişkisi", *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 4.
- ✓HOVARD, H., EARLE, M. S., (1970), *Police-Community Relations Crisis in Our Time*, Florida, Chale C. Thomas.
- İÇLİ, Tülin G., (1995), "Üniversite Öğrencilerine Göre Polis ve Halkla İlişkileri" *I. Polis Halk İşbirliği Sempozyumu*, Ankara, Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi.
- İÇLİ, Tülin G., (1999), *Kriminoloji*, Ankara, Bizim Büro Basımevi.
- KALE, Nesrin, (2001), "İnsan Hakları Eğitimi", *21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, Ankara.

- KAPLAN, N. SADOCK, B. J., (1994), (Ed), "Aggression, Accident And Injuries" *Synopsis Of Psychiarty*, Williams Pub.
- ✓ KAVGACI, H. İbrahim, (1997), *Demokratik Polislik: Temel Yaklaşımlar*, Ankara.
- ✓ KLEINIG, John, (1996), *The Ethics of Policing*, Cambridge, Cambridge University Press.
- LE CLÉRE, Marcel, (1976), *Polis Örgütü*, (Çev.) Yaşar İlksavaş, İstanbul, Gelişim Yayınları.
- LOVEDAY, Barry, (1997), "Crime, Policing and the Provision of Service", P. Francis ve diğerleri (ed.) *Policing Futures*, London, McMillan.
- MARSHALL, Gordon, (1999), *Sosyoloji Sözlüğü*, (Çev. O. Akınhay, D. Kömürcü), Ankara, Bilim ve Sanat Yayınları.
- ✓ MILLER, Wilbur R., (1983), "Cops and Bobbies, 1830-1870", Carl B., Klockars, (ed.) *Thinking about Police, Contemporary Readings*, New York, McGraw-Hill Book Company.
- OKAY, Betül, (1991), *Meslek Saygınlığı ve Meslek Seçimi: MTA Örneği*, Uzmanlık Tezi, TODAİE, Ankara.
- ✓ ÖNCÜ, Ayşe, (1976), *Örgüt Sosyolojisi*, Ankara, Sosyal Bilimler Derneği Yayınları.
- ÖZCAN, Y. Z., ÇAĞLAR, A., GÜLTEKİN, R., (1991), "Polis Akademisi Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Geçmişleri" *Sosyoloji Dergisi*, 8. Dizi-2. Sayı, İstanbul, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Basımevi.
- ÖZMEN, Fatma, (2001), "Demokratik Toplumlarda Suç Önleme Yaklaşımları: Toplum Yönelimli Polislik", *21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, Ankara.
- ✓ PAVALKO, Ronald M., (1988), *Sociology of Occupations and Professions*, Illinois, F. E. Peacock Publishers Inc.
- POLİS Vazife Salâhiyet Kanunu, *Madde: 1, 2.* (1934 Tarihli 2559 Sayılı Kanun)
- RADELET, Louis A. (1986), *The Police and the Community*, New York, Macmillan Publishing Company.
- REINER, R. (1992), *The Politics of the Police*, 2end, edn, Harvester Wheatsgeaf, London.
- ROBINS, Kevin, (1999), *İmaj: Görmenin Kültür ve Politikası*, (Çev. Nurçay Türkoğlu), İstanbul, Ayrıntı Yayınları.
- SAYIL, Altay, (1989), *Polis Çalışmalarının Toplumsal Görünümü*, İstanbul, Başaran Matbaası.

- SCOTT, James C., (1972), *Comparative Political Corruption*, Englewood Cliffs: Prentice-Hall,
- SMITH, D. A. ve KLEIN J., (1984), "Police Control of Interpersonal Disputes", *Social Problems*, 31(4).
- ŞAFAK, Ali, (1994), *Güvenlik Kuvvetleri ve Polis Mevzuatı*, İstanbul, Temel Yayınları,.
- TEKİN, Mahmut, vd., (2001), "Polisin Sosyalleşme Süreci ve Karaman İlinde Bir Araştırma", *21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, Ankara.
- ✓ WALKER, Samuel, (1977), *A Critical History of Police Reform: The Emergence of Professionalism*, Lexington, Massachusetts: D.C. Heath and Company.
- ✓ WEBSTER's New Collegiate Dictionary, (1961), Springfield, Massachusetts, G. & C. Meriam Company.
- YAŞAR, Yılmaz, (2000), (Koor.), *Polis ve İntihar*, Ankara, APK Dairesi Başkanlığı Yayınları, Yayın No. 531.